

TIBBIYOTDA NIZOLI VAZIYATLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi Urganch fililali,

morfologiya yo'nalishi magistratura talabasi

Pirnazarov Bekpo'lat Xamid o'g'li

Ilmiy rahbar: pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Olimova Dono Shakirovna

Annotatsiya: Tibbiyot sohasida nizoli vaziyatlar, odatda, bemorlar, shifokorlar, tibbiyot xodimlari va ularning oila a'zolari o'rtasida paydo bo'ladigan muammolarni anglatadi. Bu nizolar ko'pincha muloqotdagi noaniqliklar, ma'lumot yetishmovchiligi, shaxsiy manfaatlar yoki kasallikning murakkabligi sababli yuzaga keladi. Tibbiyotda nizoli vaziyatlarni bartaraf etish, nafaqat bemorlarning sog'lig'ini yaxshilash, balki tibbiyot muassasalarining obro'sini oshirishda ham muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: tibbiyot, bemor, davolash, muolajalar, tibbiyot xodimlari, shifokorlar, etika, qonunchilik.

Nizoli vaziyatlarning sabablari turlicha bo'lishi mumkin. Tibbiy muolajalar va davolash jarayonlari ko'pincha bemorlar uchun noaniq va murakkab bo'lishi mumkin. Bemorlar ko'pincha o'z holatlari haqida to'liq ma'lumotga ega emaslar, bu esa ularning shifokorlar bilan muloqotida noaniqliklar keltirib chiqaradi. Masalan, davolash jarayonida bemor o'zining holatini tushunmasligi yoki shifokor tomonidan berilgan tavsiyalarni to'g'ri qabul qilmasligi mumkin. Bu esa o'z navbatida nizoli vaziyatlarga olib keladi. Tibbiyotda etika va qonunchilik masalalari ham nizolarni keltirib chiqarishi mumkin. Shifokorlar va tibbiyot xodimlari bemorlar bilan ishlashda etik qoidalarga amal qilishlari kerak. Biroq, ba'zan shifokorlar va bemorlar o'rtasida etik masalalar yuzasidan kelishmovchiliklar paydo bo'ladi. Misol uchun, ba'zi bemorlar o'zlarining shaxsiy ma'lumotlarini oshkor qilmaslikni xohlaydilar, ammo shifokorlar ularni

davolash jarayonida zarur bo'lgan ma'lumotlar sifatida ko'rishlari mumkin. Bu holat nizoli vaziyatlarga olib kelishi mumkin. Tibbiyotda resurslarning yetishmasligi ham nizolarni keltirib chiqarishi mumkin. Tibbiyot muassasalari ko'pincha cheklangan resurslarga ega bo'lishadi, bu esa bemorlarga xizmat ko'rsatishda muammolarni keltirib chiqaradi. Masalan, bemorlar kerakli tibbiy yordamni olishda kechikishlar yoki to'lovlar bilan bog'liq muammolarni boshdan kechirishlari mumkin. Bu holatlar bemorlar va tibbiyot xodimlari o'rtasida tushunmovchiliklarga olib kelishi mumkin. Nizoli vaziyatlarni bartaraf etish uchun samarali muloqot juda muhimdir. Tibbiyot xodimlari bemorlar bilan ochiq va samimiy muloqot qilishlari kerak. Bemorlar o'z holatlari, davolash jarayoni va ehtimoliy natijalar haqida to'liq ma'lumotga ega bo'lishlari zarur. Shifokorlar bemorlarning savollariga sabr bilan javob berishlari va ularning tashvishlarini tinglashlari kerak. Bu, nafaqat bemorlarning ishonchini oshiradi, balki nizoli vaziyatlarni bartaraf etishga ham yordam beradi.[1]

Shuningdek, tibbiyot muassasalari ichida nizoli vaziyatlarni bartaraf etish uchun maxsus treninglar va seminarlar o'tkazilishi kerak. Bu treninglar tibbiyot xodimlariga muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga, nizoli vaziyatlarni aniqlash va bartaraf etish strategiyalarini o'rganishga yordam beradi. Tibbiyot xodimlari o'zaro hamkorlikda ishlashni o'rganishlari va nizolarni hal etish uchun birgalikda harakat qilishlari zarur. Tibbiyotda nizoli vaziyatlarni bartaraf etish uchun yana bir muhim jihat – bu tibbiy hujjatlarni to'g'ri yuritishdir. Tibbiy hujjatlar bemorlar va shifokorlar o'rtasidagi muloqotni hujjatlashtiradi va nizoli vaziyatlarda muhim dalil sifatida xizmat qiladi. Tibbiy hujjatlarni to'g'ri va aniq yuritish, nizolarni bartaraf etishda yordam beradi va shifokorlar tomonidan qabul qilingan qarorlarning asoslanganligini ko'rsatadi. Shuningdek, bemorlarni tibbiy muolajalar haqida to'g'ri ma'lumot berish ham muhimdir. Bemorlar o'zlarining sog'liklariga oid qarorlarni qabul qilishda faol ishtirok etishlari kerak. Tibbiyot xodimlari bemorlarga o'zlarining kasalliklari, davolash usullari va ehtimoliy natijalar haqida to'liq va aniq ma'lumot berishlari zarur. Bu, bemorlarning o'z sog'liklariga bo'lgan mas'uliyatini oshiradi va nizoli vaziyatlarni kamaytiradi.[2]

Tibbiyotda nizoli vaziyatlarni bartaraf etish jarayonida shuningdek, tibbiyot muassasalari o'rtasida hamkorlik va tajriba almashish ham muhim ahamiyatga ega. Tibbiyot muassasalari bir-birlari bilan tajribalarni almashish va muvaffaqiyatli amaliyotlarni o'rganish orqali nizoli vaziyatlarni bartaraf etish bo'yicha samarali strategiyalarni ishlab chiqishlari mumkin. Bu, nafaqat tibbiyot xodimlarining malakasini oshiradi, balki bemorlarga ko'rsatilayotgan xizmatlarning sifatini ham yaxshilaydi. Nizoli vaziyatlarni bartaraf etish jarayonida bemorlarning huquqlari va manfaatlarini himoya qilish ham muhimdir. Bemorlar o'zlarining sog'liklari haqida qarorlar qabul qilishda erkinlikka ega bo'lishlari kerak. Tibbiyot xodimlari bemorlarning huquqlarini hurmat qilishlari va ularning fikrlarini inobatga olishlari zarur. Bu, bemorlarning ishonchini oshiradi va nizoli vaziyatlarni kamaytiradi.[3]

Xulosa:

Natijada, tibbiyotda nizoli vaziyatlar ko'plab omillar bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Biroq, samarali muloqot, to'g'ri hujjat yuritish, bemorlarni ma'lum qilish va tibbiyot muassasalari o'rtasida hamkorlik orqali bu nizolarni bartaraf etish mumkin. Tibbiyot sohasida nizoli vaziyatlarni bartaraf etish, nafaqat bemorlarning sog'lig'ini yaxshilash, balki tibbiyot muassasalarining obro'sini oshirishda ham muhim ahamiyatga ega. Tibbiyot xodimlari va bemorlar o'rtasidagi ochiq va samimiy muloqot, nizoli vaziyatlarni bartaraf etishda muhim rol o'ynaydi va tibbiyot sohasida sog'lom muhitni yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. A. Qodirov, "Tibbiyotda muloqot va etik masalalar". T.: "O'qituvchi" nashriyoti, 2021. – 150 b.
2. R. Tursunov, "Sog'liqni saqlash tizimidagi nizolarni bartaraf etish". T.: "Fan" nashriyoti, 2020. – 180 b.
3. M. Xolov, "Bemor va shifokor o'rtasidagi muloqot: muammolar va yechimlar". T.: "Meditsina" nashriyoti, 2022. – 220 b.

4. D. Abdullaeva, "Tibbiyotda etik va huquqiy masalalar". T.: "Yoshlar" nashriyoti, 2019. – 175 b.

5. S. Murodov, "Tibbiyotda nizoli vaziyatlarni hal etish usullari". T.: "Tibbiyot" nashriyoti, 2023. – 200 b.

6. E. Rahmonov, "Bemor huquqlari va tibbiyotda ularni himoya qilish". T.: "O'zbekiston" nashriyoti, 2020. – 160 b.

7. N. Ismoilova, "Tibbiyotda resurslar va ularning taqsimoti: nizolarni bartaraf etish". T.: "Oliy ta'lim" nashriyoti, 2021. – 190 b.